

Bilag 5.3.2: Idébeskrivelse vedr. lokale og tværgående turismeprojekter

Udfordring

Turisme er en styrkeposition for Danmark og har stor betydning for mange virksomheder og områder i hele landet. I årene op til 2020 var dansk turisme i kraftig vækst, og antallet af turistovernatninger satte i 2019 rekord for 6. år i træk med 56,1 mio. overnatninger.

Udbruddet af COVID-19 i starten af 2020 betød dog en brat afslutning på fremgangen i dansk turisme, og det er fortsat usikkert, hvordan pandemien vil påvirke turismeerhvervet de kommende år. Selvom COVID-19 har betydet flere danske overnatninger, opvejede det langt fra tabet af udenlandske turistovernatninger og -omsætning. Samlet set faldt antallet af turistovernatninger i Danmark med 20,5 pct. fra 2019 til 2020.

Der er store lokale forskelle på, hvor stærkt turismeerhvervet står ved starten af 2022. Særligt erhvervs- og mødeturismen og storbyturismen er stadig udfordret af særligt manglende internationale overnatninger.

COVID-19 har skærpet den internationale konkurrence om turisterne og forventes at medføre ændrede forbrugsvaner og nye præferencer. Det gælder for eksempel en højere efterspørgsel på turismeaktiviteter og -produkter i naturen (outdoorturisme) og bæredygtige oplevelsesprodukter. Miljømæssige, økonomiske og sociale bæredygtige hensyn har hidtil ikke været et udslagsgivende rejsemotiv sammenholdt med andre rejsemotiver. Men en større og større gruppe af turister i Danmark og fra nærmarkederne forventer, at bæredygtighed vil få betydning for deres næste valg af ferie.¹ Hvis dansk turisme skal få del i dette marked, kræver det, at omstillingen til mere og flere bæredygtige turisme produkter accelereres og i højere grad markedsføres.

En anden langsigtet trend er digitalisering og teknologianvendelse i turismeerhvervet. Et innovativt turismeerhverv, der tilbyder attraktive og moderne oplevelsesprodukter, har bedre forudsætninger for at øge sin produktivitet og konkurrenceevne.²

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har i 2020 og 2021 afsat ekstra midler til det hårdt trængte turismeerhverv, ligesom bestyrelsen har afsat midler til turismeerhvervet i regi af omstillingspuljen, REACT-turismeindsatsen, sommer- og erhvervspakken både i 2020 og 2021, opfølgning på turismestrategien samt til-lægsbevilling til Kick-start-projektet fra 2020. Samlet har bestyrelsen udmøntet i alt 173 mio. kr. til turismeindsatser i 2020 og 2021.

ERHVERVSSTYRELSENVejlssøvej 29
8600 Silkeborg

Tlf. 35 29 17 00

CVR-nr 10 15 08 17

E-post deb@erst.dk

www.erst.dk

ERHVERVS MINISTERIET

¹ Jf. VisitDenmarks fire rapporter om bæredygtighed og nærmarkeder (31. aug. 2021).

² Jf. ”Statusanalyse af turismens udvikling og konkurrenceevne”, *Det Nationale Turismeforum* (februar 2021).

Baggrund, indhold og målgruppe samt ophæng i strategien

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har til opgave at igangsætte og finansiere decentrale erhvervsfremmeindsatser, herunder at tildele midler til lokale og tværgående turismeprojekter inden for rammerne af den nationale strategi for dansk turisme, der udarbejdes af Det Nationale Turismeforum. Der er i alt 51 mio. kr. i puljen for lokale og tværgående turismeprojekter, som fordeler sig på destinationsudviklingspuljen (knap 41 mio.kr.), som kun kan søges af de 19 tværkommunale destinationsselskaber, og godt 10 mio. kr. til øvrige lokale og tværgående turismeprojekter, herunder til destinationsudvikling i ø-kommuner.

Regeringen igangsatte i 2019 arbejdet med en ny national strategi for bæredygtig vækst i dansk turisme, som er under udarbejdelse i regi af Det Nationale Turismeforum. Af kommissoriet fremgår, at strategien skal have fokus på, at den fortsatte vækst i turismen skal ske på en bæredygtig måde. Det fremgår endvidere, at Det Nationale Turismeforum skal foreslå pejlemærker for bæredygtig vækst i dansk turisme, der balancerer hensynene til miljømæssig, økonomisk og social bæredygtighed og foreslå initiativer til at styrke dansk turisme. Den nye strategi vil danne rammen for de nationale turismeorganisationer, tværkommunale destinationsselskaber, erhvervslivet og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses tildelelse af midler til lokale og tværgående turismeprojekter.

Udmøntning af puljen for lokale og tværgående turismeprojekter foreslås i 2022 således at tage afsæt i udfordrings- og mulighedsbilledet skitseret ovenfor og have fokus på fremme af bæredygtighed og digitalisering inden for dansk turisme samt stedbunden, lokal oplevelsesudvikling.

Det foreslås, at turismeaktører i 2022 kan søge midler til projekter inden for de seks strategiske fokusområder – som det også var tilfældet i 2021-puljen – og som indgår i *Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023* - men med et særligt fokus på de fremhævede fokusområder herunder:

- **Grøn og bæredygtig turisme**
- Strategisk sammenhæng og tværgående samarbejder
- **Stedbunden, lokal oplevelsesudvikling**
- **Viden- og databaseret udvikling samt innovativ brug af teknologi**
- Investeringer i et attraktivt turismeprodukt
- International markedsføring.

Investeringer i et attraktivt turismeprodukt vurderes også som et centralt element i henhold til den kommende strategi. Dette prioriteres i forbindelse med det kommende call for forudsætningsskabende turismeinfrastruktur under regionalfondsprogrammet, der lanceres ultimo 2022.

Denne vægtning er afspejlet i de opstillede vurderingskriterier (s. 3). Foruden at være i tråd med bestyrelsens strategi peger erhvervet selv på et sådant fokus. Derudover er disse tre områder i fokus i kommissoriet for regeringens kommende turismestrategi for bæredygtig vækst i dansk turisme, som forventes offentliggjort primo 2022.

Lokale behov, muligheder og variationer

Behov og udfordringer varierer mellem destinationer, landsdele og forretningsområder, og det er vurderingen, at destinationsselskaberne i samarbejde med lokale virksomheder er de bedste til at vurdere deres konkrete behov inden for

strategien og rammerne af den overordnede prioritering, bestyrelsen fastlægger med fokus i nærværende udmøntning.

Koordinering med øvrige indsatser

Kommuner, destinationsselskaber og turismeudviklingsselskaber mv. skal forudgående koordinere alle væsentlige aktiviteter vedrørende international markedsføring af danske turismeprodukter/-oplevelser og branding af Danmark som turistmål med VisitDenmark, jf. lov om dansk turisme. Desuden skal det sikres, at ansøgte aktiviteter ikke overlapper med allerede igangsatte aktiviteter, herunder aktiviteter støttet under omstillingspuljen. Der kan dog søges om tilskud til udvidelse af igangværende projekter. Ansøger anmodes om at redegøre for fraværet af overlap, ligesom sekretariatet i sagsbehandlingsprocessen har blik herfor.

Effekt og evaluering

Indsatsen skal bidrage til realiseringen af relevante output- og effektmål inden for de seks strategiske fokusområder i *Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023* samt til pejlemærkerne i den kommende nationale strategi for dansk turisme. Da sidstnævnte ikke er kendt på annonceringstidspunktet, men forventes at blive offentliggjort inden tildeling af tilsagn vil projekter, der modtager tilsagn, skulle anføre måltal og afrapportere på pejlemærkerne ifm. tilsagn eller snarest muligt efter strategiens offentliggørelse.

Dertil kan komme projektspecifikke output- og effektmål, som ansøger vurderer vigtige for at demonstrere indsatsens effektskabelse, og som projektet kan angive i det elektroniske ansøgningssekema. Det foreslås, at projekterne indgår i den nye evalueringsrammeaftale på lige fod med øvrige DEM-projekter, hvorfor bestyrelsen foreslås at fravige beløbsgrænsen for evaluering i §33 i DEM-bekendtgørelsen (2 mio. kr.), således at projekter med tilskudsbeløb på over 3 mio. kr. midtvejsevalueres. DEM-bekendtgørelsen forventes opdateret hurtigst muligt med nye beløbsgrænser.

Centrale kriterier

Alle ansøgninger vil blive vurderet ud fra overensstemmelse med nedenstående vurderingskriterier. Her foreslås det som noget nyt, at *strategisk forankring* har et særligt fokus på tre af fokusområderne i *Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023* jf. ovenfor, således at ansøgninger vedrørende hhv. i) grøn og bæredygtig turisme, ii) viden- og databaseret udvikling samt innovativ brug af teknologi og iii) stedbunden, lokal oplevelsesudvikling vægtes særligt højt, hvilket også er afspejlet i vægtningen af vurderingskriterierne, hvor kriteriet *strategisk forankring* således er vægtet med 10 point yderligere i forhold til forrige udmøntning, mens kriteriet *partnerskab og samarbejde* og kriteriet *virksomhedernes behov* begge er reduceret med 5 point. Således tilstræbes fortsat et fokus på færre, men større indsatser for at fremme synergi på tværs af indsatser. Ansøgninger vil blive vurderet på fire centrale vurderingskriterier (vægtet som angivet i tabel 1).

Tabel 1. Centrale vurderingskriterier

Pejlemærker for decentral erhvervsfremme	Vurderingskriterier
Virksomhedernes behov (0-30 point)	<p>Projektet skal have et klart erhvervmæssigt fokus</p> <p>Der lægges vægt på, at projektet sandsynliggør, hvordan det tager udgangspunkt i turismevirksomhedernes behov og understøtter turismevirksomhedernes udvikling, herunder også i forhold til lokal tilpasning og omstilling til situationen efter COVID-19-pandemien.</p> <p>Der lægges vægt på, at projektet beskriver en klar, realistisk og logisk effektkæde, der demonstrerer en kvalificeret og økonomisk fordelagtig sammenhæng mellem projektets aktiviteter, output og forventede mål for fx øget omsætning, antal beskæftigede årsværk, tilfredshed eller lignende.</p>
Strategisk forankring (0-30 point)	<p>Projektet bidrager til at realisere ”Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023” og den nationale strategi for dansk turisme</p> <p>Der lægges vægt på, at projektet fremmer realiseringen af relevante nationale og decentrale strategier, herunder den nationale strategi for dansk turisme (det forventede fokus på miljømæssig, økonomisk og social bæredygtighed) og <i>Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023</i>, hvor særligt ansøgninger under de strategiske fokusområder 1) grøn og bæredygtig turisme, 2) viden- og databaseret udvikling samt innovativ brug af teknologi og 3) stedbunden, lokal oplevelsesudvikling vil vægte højt.</p>
Partnerskab og samarbejde (0-30 point)	<p>Projektet gennemføres af en solid projektorganisation i relevante og stærke tværgående partnerskaber</p> <p>Der lægges vægt på, at projektet gennemføres af en solid projektorganisation og – hvor relevant – i samarbejde med relevante decentrale (destinationsselskaber) og nationale aktører eksempelvis VisitDenmark, Dansk Kyst- og Naturturisme, Dansk Erhvervs- og Mødeturisme og Dansk Storbyturisme, så de specialiserede kompetencer på nationalt niveau bringes i spil i den decentrale turismeindsats, og så synergier udnyttes ved, at projekterne gennemføres i relevante, sammenhængende geografier.</p>
Forenkling (0-10 point)	<p>Projektet fremmer et enkelt, digitaliseret og overskueligt erhvervs- og turismedremmesystem med stærke aktører og nemt tilgængelige ydelser</p> <p>Der lægges vægt på, at ansøger bidrager til et enkelt og overskueligt erhvervsfremmesystem. Det vægtes derfor højt, at projektet, hvor relevant, samarbejder med den lokale erhvervsservice, erhvervshuse og andre relevante aktører i erhvervsfremmesystemet, samt at projektet ikke overlapper med andre aktørers aktiviteter.</p> <p>Der lægges også vægt på, at ansøger koordinerer med erhvervsfremmesystemet som helhed, herunder ved at understøtte et digitaliseret system.</p>

Projekter må *ikke* have uhensigtsmæssige overlap med eksisterende tiltag, ligesom projektaktiviteter ikke må være i strid med den politiske aftale om konsolidering af den kommunale turismedfremme i destinationsselskaber.

Der vil være mulighed for, at der i 2022 kan søges om tilskud til nye projekter, som følger op på succesfulde projekter, der har modtaget tilskud fra puljen i 2019-2021.

Øvrige krav og vilkår

Der lægges op til, at øvrige rammer og krav til ansøgning under indsatsen i 2022 i store træk følger udmøntningen af den tilsvarende pulje i 2021, dvs.:

- Projekter kan modtage tilskud i op til tre år (uændret ift. 2021).

- Projekter kan søge om tilskud på maksimalt 50 pct. af projektets tilskudsberettigede og projektrelevante udgifter (uændret ift. 2021).
- Projekter under *destinationsudviklingspuljen* skal have et samlet projektbudget på minimum to mio. kr. (uændret ift. 2021).
- Projekter under *puljen for lokal og tværgående turismeudvikling* skal have et samlet projektbudget på minimum én mio. kr. (uændret ift. 2021).
- At der fastholdes en tilskudsprocent på 50 pct. for og fortsat gives mulighed for tilskud til generelle aktiviteter vedr. international markedsføring. Andelen af udgifter til international markedsføring må dog ikke overstige andelen af udgifter til øvrige udviklingsaktiviteter i projektet. Det betyder også, at projekter som udelukkende eller primært har fokus på international markedsføring *ikke* kan modtage tilskud. Ansøger skal, jf. kriterierne om bl.a. ”partnerskab og samarbejde”, sandsynliggøre, at tilskuddet til den generelle internationale markedsføring matches af kommercielle kampagner for samme område (nyt ift. 2021).
- Der gives *ikke* tilskud til national markedsføring (uændret ift. 2021).

Nærmere afgrænsning af tilskudsberettigede udgiftstyper

Efter bekendtgørelse om administration af de decentrale erhvervsfremmemidler fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse §1, stk. 2, kan bestyrelsen i særlige tilfælde beslutte at fravige reglerne i §19 om udgifter til overhead. Da turismepuljen - i modsætning til de øvrige annonceringer under erhvervsfremmebestyrelsen - omfatter international markedsføring som støtteberettiget aktivitet, foreslås følgende branchespecifikke udgifter, der hidtil har givet udfordringer for ansøgere, konteret som en direkte udgiftspost under udgiftstypen ”Materiel mv.” i stedet for under ”overhead” i forbindelse med annonceringen af puljen:

- Udgifter til tryksager, skiltning, mindre anlæg og faciliteter etc., der er forbundet med konkrete og projektspecifikke udviklingsaktiviteter (fx i forbindelse med etablering af en oplevelsesrute o. lign.).
- Udgifter i forbindelse med workshops for deltagere i projektet (inkl. forplejning).
- Udgifter til rejser, overnatning, diæter etc. for journalister, influencere o. lign., der anvendes i forbindelse med international markedsføring af destinationen.

Udgifter til facilitering mv. hører fortsat under ekstern konsulentbistand. National markedsføring er *ikke* tilskudsberettiget.

Økonomi og potentielle ansøgere

Destinationsudviklingspuljen (knap 41 mio. kr.) kan søges af tværkommunale destinationselskaber. De ca. 10 mio. kr. til øvrige lokale og tværgående turismeprojekter kan søges af øvrige juridiske enheder i Danmark, fx offentlige virksomheder, forskningsinstitutioner, foreninger, kommuner, nationale turismeudviklingsselskaber og andre offentlige og offentligt-lignende institutioner, herunder til destinationsudvikling i ø-kommuner. Private virksomheder kan ansøge puljen, men ikke til drift/udvikling af egen virksomhed. Her henvises til andre ordninger.

Videre proces

Såfremt bestyrelsen godkender indstillingen, forventes indsatsen annonceret umiddelbart efter bestyrelsesmødet. Frist for indsendelse af ansøgninger forventes at være den 28. marts 2022. Ansøgninger forventes behandlet på bestyrelsens møde den 21. juni 2022. Umiddelbart herefter udsteder Erhvervsstyrelsen tilsagn/afslag til ansøgere.